

NEMATERIÁLNÍ KULTURNÍ DĚDICTVÍ A UNESCO

ÚEE

podzim 2023

K ČEMU SLOUŽÍ ÚMLUVA?

Zachovat nemateriální kulturní dědictví

Zajistit úctu k nemateriálnímu kulturnímu dědictví dotčených společenství, skupin a jednotlivců

Zvýšit na místní, národní a mezinárodní úrovni **vědomí o důležitosti** nemateriálního kulturního dědictví

Pečovat o **mezinárodní spolupráci a pomoc**

Stačí seznamy NKD jako nástroj naplňování Úmluvy?

CO ZNAMENÁ NAPLŇOVAT ÚMLUVU?

- vytvoření systémů koncepční ochrany na národní úrovni
- tvorba strategií a národních legislativ
- spolupráce vládního a nevládního sektoru
- spolupráce mezi národy a komunitami, které sdílejí prvky KD
- transfer znalostí a výměna zkušeností (good practices)
- vzdělávání k ochraně KD → zajištění životaschopnosti
- networking (státy, nevládní organizace)
- inventarizace
- řešení aktuálních globálních problémů (gender, udržitelný rozvoj aj.)...

SEZNAMY NEMATERIÁLNÍHO KULTURNÍHO DĚDICTVÍ

Reprezentativní seznam nemateriálního kulturního dědictví lidstva

Seznam nemateriálního kulturního dědictví vyžadujícího naléhavě zachování

Programy, projekty a aktivity na zachování nemateriálního kulturního dědictví

Jakou roli plní seznamy a jaké jsou principy jednotlivých seznamů?

Co by měli lidé o Úmluvě vědět a nevědí, protože se většina pozornosti zaměřuje na seznamy?

JAK FUNGUJE ROZHODOVÁNÍ A ŘÍZENÍ

Valné shromáždění (180 států) → bureau

↓

Mezivládní výbor (24 států) → bureau

+

Sekretariát

+

NGO forum → Evaluační orgán
(předseda, místopředseda, rapporteur)

VALNÉ SHROMÁŽDĚNÍ (GENERAL ASSEMBLY)

- diskutuje o tématech klíčových pro naplňování Úmluvy
- rozhoduje o složení Mezivládního výboru
- schvaluje úpravy Operačních směrnic
- akredituje nevládní organizace
- reviduje *rules of procedures*
- rozhoduje o nakládání s finančním fondem (ICH fund)
- tzv. open-ended working groups

MEZIVLÁDNÍ VÝBOR (INTERGOVERNMENTAL COMMITTEE)

- připravuje podklady pro schválení Valným shromážděním
- diskutuje změny operačních směrnic & klíčová témata
- připravuje podklady pro akreditaci NGOs
- Připravuje podklady k hospodaření s finančním fondem (ICH fund)
- schvaluje periodické zprávy států
- zapisuje prvky a projekty do seznamů

[Materiály k 17. zasedání Výboru](#)

SEKRETARIÁT (LIVING HERITAGE ENTITY)

- **dělá kompletní servis GA a IC**
- připravuje statutární jednání
- připravuje veškeré dokumenty (až tisíce stran/jednání)
- *Capacity-building programme*
- propaguje Úmluvu (Dive into ICH)
- administruje ICH fond
- *training of trainers*
- odpovídá na dotazy, řeší korespondenci
- propagace, webová prezentace a sociální média
- *poskytuje servis v rámci projektů pomoci*

NGO FORUM

- vlastní organizace
- semináře, konference
- online časopis #HeritageAlive
- pracovní skupiny

- publikace
- Evaluační orgán

<http://www.ichngoforum.org>

GLOBAL FACILITATOR NETWORK

- [Global capacity-building programme](#)
- **partner** pro státy a aktéry v oblasti ICH
- poskytují **odbornou pomoc a školení**
- všechny oblasti ICH, celý svět
- **vyškoleni UNESCO**
- nominace, tvorba státních politik, práce s komunitami, inventarizace...
- **vzdělávací materiály** dostupné online:

<https://ich.unesco.org/en/capacity-building-materials>

EVALUAČNÍ ORGÁN (EVALUATION BODY)

= 6 NGOs + 6 vládních expertů

předseda, místopředseda, rapporteur

- hodnotí návrhy na zápis prvků do seznamů NKD
- hodnotí návrhy osvědčených praktik (good safeguarding practices)
- doporučuje udělení finanční podpory projektům nad 100 000\$ (*naposled*)
- předkládá zprávu o své činnosti a návrhy rozhodnutí Mezivládnímu výboru

- účastní se diskuzí s open-ended working groups

Evaluační orgán 2018

PRINCIP GEOGRAFICKÉ ROVNOMĚRNOSTI

= *geographical equity*

...rozděluje svět do 6 skupin (tzv. electoral groups):

Group I (Western European and North American States)

Group IV (Asian and Pacific States)

Group II (Eastern European States)

Group V (a) (African States)

Group III (Latin-American and Caribbean States)

Group V (b) (Arab States)

Všichni dostávají stejné slovo, odráží celá organizace Úmluvy tedy potřeby všech?

SEZNAMY
NEMATERIÁLNÍHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ

2023...

676 zapsaných prvků
ze **140** zemí

PROCEDURÁLNÍ POSTUP

Zápis na Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury ČR

(prosinec rok 0)

Zpracování nominace

(Zajišťuje Ministerstvo kultury + pověřená instituce + dotčená společenství/skupiny/jednotlivci)

(stále rok 0)

Předání nominace do centrály UNESCO v Paříži

(do 31. března 1. roku)

PROCEDURÁLNÍ POSTUP

Připomínkové řízení na Sekretariátu Úmluvy

(do 30. června 1. roku)

Revize nominace na MKČR

(do 30. září 1. roku)

**Zpracování dokumentu Sekretariátem pro
Evaluační orgán**

(zde překlad a zveřejnění na www.unesco.org)

PROCEDURÁLNÍ POSTUP

Expertní zhodnocení Evaluačním orgánem

(únor – září 2. roku – 3 jednání, *upstream dialogue process*)

Předání nominací a posudků Mezivládnímu výboru Úmluvy

(4 týdny před zasedáním, podzim 2. roku)

Rozhodnutí o zapsání/nezapsání statku do seznamu

(prosinec 2. roku)

SYSTÉM PRIORIT

OD 34:

- 1) země, které nemají žádný zapsaný prvek/vybraný projekt
  - 2) multinárodní nominace
  - 3) země, které mají nejméně zapsaných prvků/vybraných projektů
- + státy musejí nominace seřadit podle priority

Vše o zápisech na

<https://ich.unesco.org/en/lists>

CO ZÁPIS PŘINÁŠÍ?

Co tzv. zápis do UNESCO přináší?

- **zviditelnění** a související **pocit hrdosti** místních společenství
- **regionální a národní diskuzi**
- tzv. *multiplier effect*
- **závazek státu a institucí** starat se o zachování statku
- **závazek nositelů** udržovat statek v životaschopném stavu a předávat jej dalším generacím

MÁ ZÁPIS I RIZIKA?

